

güney

AYLIK SANAT DERGİSİ

HALİM UĞURLU
AVNİ ÖZTÜRE
AHMET KÖKSAL
FUAT TEKÇE
YÜKSEL YAZICI
TAHSİN ŞENTÜRK
M. AGAH ÖNEN
METİN ELOĞLU
MEHMET SALİHOĞLU
M. SAMİ AŞAR
Raymond Souster
ENGİN AŞKIN
NEDİM ORTA
ATILÂ ÖZER
TAYYİBE KARAGÖZ
Yvor Winters
TALÂT SAİT HALMAN
HASAN MERCAN
NECATİ ZEKERİYA
İLHAMİ EMİN
ŞÜKRÜ RAMO
NUSRET DİŞO ÜLKÜ
B. İBRAHİM ROGOVALI
AVNİ CEMAL ENGÜLLÜ
NİMETULLAH HAFİZ
SÜEDA TAMER
PIYALE GÖNÜLTAS
A. BENDERLİOĞLU
ORHAN VELİ KANIK
Helen Singer
VEDAT AÇIKALIN
M. NİYAZI BAYSAN
BEHİÇ DUYGULU
HALİL BEYHANGİL
GÜNGÖR ÖZMEN
RAUF AYBEY
ERTUĞRUL OĞUZ
ALİ AYDIN
ZİYA MİSİRLİ
MÜRSEL ÖZTÜRK
ELİF MUZAFFER ÖZOL

güney güney güney güney güney güney

SAYI : 38

KASIM 1970

250 Krş.

KİTAPLAR □ Halim UGURLU □ DERGİLER

YILKI ATI/Abbas Sayar/Roman/ e Yayınları, 1970.

1945'lerden bu yana şiir alanında adına rasladığımız Abbas Sayar, bu kez de YILKI ATI romanıyla karşımızda. Batıda, özellikle Amerikan yazarlarında sık sık raslanan uzun hikâye türüne daha yatkın olan bu roman için, Abbas Sayar'ı ve (e) yayınevini kutlamak isterim. Bir değer hak ettiği yerine oturmasının denli güç olduğu bilinen ülkemizde, bu fırlayış ve fırlatış gerçekten sevindirici. Dünya edebiyatında pek az örneğine rastlanan "at serüveni", Anadolu üzerine bunca yazılan eser içinde en ilginç ve olumlu bir model olarak ele alınmıştır. Yazar, bu eserinde alışılmışın dışında, sürprizli ve şiirli bir dili yeretsel olarak sürdürüyor. Anadolu insanının geçim sıkıntısı içinde "canının yongası" olan "mal" ını yabani doğaya terkederken neleri göze aldığı, acıları nasıl sineye çektiği açık bir biçimde ele alınmış. Yalnız şu kadarını söyleyelim ki, romanda sözü geçen kahramanları veya ikinci üçüncü plandakilerin hiç birisini tanımıyoruz. Ne iç dünyalarını, ne de dış görünüşlerini. Eserde, acıları belirtilen atı aramaya çıkmak istesek ve ata rastlasak, onu bilemeyeceğiz. İnsanlarla tanışmıyoruz. Bu, romanın kendine özgü bir tekniğidir, ki, hiç de yabana atılır soydan değil. Yılkı'ya terk edilen at, yalnız madde olarak ele alınıyor. Bundan doğan ıstırap ve insan hallerini yakalayamıyor ve bayağı merak ediyor okuyucu...

SOYUT

H. İ. Bahar'ın yönettiği SOYUT'un 29'uncu sayısında S. Maden, İ. Z. Eyüboğlu, H. Yavuz, S. Hilav, F. Onger, H. Peker, T. Kırca'nın imzaları var.

İsmet Zeki Eyüboğlu, "Divan Mezarlığı" yazısıyla divan yazarlarının diline çatıyor. "Ya ratanları bizden, ortaya koyanları, yayıcıları bizden de dili bizden değil. Bir ölüye bakar gibi bakıyoruz divan şiirine, divan düz yazısına, bir mezarlığa gider gibi gidiyoruz kütüphanelere boyuna.." diyor. Neredeyse Bakî'yi, Nedim'i, Galip'i gidip uyandıracak mezarlarından, bir daha öldürecek. Oysa, olan olmuş, o çağ kapanmış. Her ulusta olduğu gibi, bizim de böyle bir edebiyatımız gelmiş geçmiş. Aynı çağlarda öz türkçe ile yazan-

lar da var, onları okuyup avunsun Eyüboğlu. Hem, "Divan şiiri Türkçe değildi" diye bunca yakınmanın faydası ne acaba?

TÜRK DİLİ

Ülkemizde herşeyin bir başı boşluk içinde akıp gittiğini gördükçe, Türk Dili Dergisi'nin nasıl böyle sağlam kalabilmişine şaşırım. Yönetenler sağolsunlar. Her sayısı dolgun ve yeni atılımları kapsıyor. Bilindiği gibi, dergiye girecek yazılar bir kurul tarafından seçiliyor. Seçiciler -objektif- olmanın tüm koşullarına sahipler. O denli sağlam kanıtlara karşın, dergi, gene de türlü sözlere he def olur.

Ömer Asım Aksoy'u (görmediğim, bilmediğim halde) alnında boncuk boncuk ter içinde düşünürüm hep. Gerek dergi'de gerek çeşitli yerlerde, Türk Dili üzerine uğraşlarıyla Mehmet Salihoglu'yu düşünürüm. Türk dilinin benimsenmesi için candan bir savaş içindeler. Sanırım ki, bu yüzden, uykuları bile kaçıyor, evlerinde bile ter dergin oluyorlar.

Türk Dili'nin ekim sayısında, günümüzün önde gelen yazarlarının şiir, çeviri ve yazılarıyla dopdolu. Hepsinden söz açamıyorum burada. Bu dergi'yi mutlaka okumak gerek. Okumak dersem, yıllık abonesi

10,— lira. Üstelik, arada bir çıkardığı ekleri 25,— lira değerinde. Her edebiyat ve sanat adamına değil, her Türk evine girmeli bu dergi; çocuğun, büyüğün elinin altında olmalı..

YENİ UFUKLAR

221 inci sayıya ulaşan bu dergi her zaman sağlam sözlerle, sağlam imzalarla çıkar. Bu niteliğine karşın, bir şeyi heykelleştirdiğini, bir şeyi oluşturduğunu sanamıyorum. Bu dergiyle (küçük de olsa) bir soy yetiştirdi denemez. Kendi evreninde ve kendi yankılarındadır. Sinema, tiyatro resim, şiir nedense ya pek az ya da hiç yer almaz bu dergide. Oysa bu iş, özellikle şiiri iyice ele alması beklenir. İyisini yapacağımı umduğumdan böyle düşünüyorum. Gerçek şiire bir katkıda bulunmasını bekliyorum.

Aşında şiirimiz, yetkili bir danışman istiyor. Ataç soyundan. Onun dediğine inanılır olursun. O yönetsin bu kargaşadan çıkıp gelecek soylu şiiri. Derken, buradan akademilere gidilsin. Bilsin herkes işin nerede olduğunu.

Yeni Ufuklar'ın ekim sayısında S. Eyüboğlu, A. Erhat, S. Kocagöz, R. Mutluay, H. Yavuz, F. Edgü, M. Seyda, V. Günyol, M. Başaran ve İ. Z. Eyüboğlu'nun imzaları yer alıyor.

HİSAR

Ankara'da M. Çınarlı'nın yönetiminde çıkan HİSAR, her sayısında kendisini biraz daha yenileyen ve çağ çizgisinde görme savaşı bir dergi. Okuyucu bakımından da, ülkemizde en önde sözü edilenler arasında.

Ekim sayısında Midas'ın Kulakları üstüne M. Kaplan'ın bir incelemesi, M. N. Sepetçioğlu'nun Gerçek Üstüne Düşünceler'i, C. Meriç'in bir mektubu; M. Uyguner, M. Mıyasoğlu ve N. Aşar'ın eleştirileri, S. Emir'in bir öyküsü, A. Akmanlar ile N. Bingöl'ün yazıları ve Nuran Çınarlı'nın Çehov'dan bir çevirisi yer alıyor.

Derginin şiir yönü hayli geniş tutulmuş. Ozanlarında gene de bir gelenekçi hava seziliyor. Gene elem, kader, vuslat, hasret, sonbahar gibi eskimiş temler üstüne çoğu. Sonra, şekilcilikten de bir kurtulamadı Hisar ozanları. Oysa, hepsi de bu işe emek vermiş sanatçılar. Pekala yeni akıma ayak uyduracak bilgi ve duyarlılığa sahipler..

BİZE GELEN KİTAPLAR

İBİŞİN RÜYASI — Tarih Buğra - Roman - Hısar Yayınları, 1970 - 12,5 TL.

BUGÜNÜN DİLİYLE TEV-FİK FİKRET — Yenileştiren A. Kadir - Kendi Yayını - Genişletilmiş İkinci Baskı, Ekim 1970 - 10 TL.

EFLATUN ŞİİR ANTOLOJİSİ — Hazırlayan Nuşin Kavukçuoğlu - Eflâton Dergisi Yayınları (P. K. 36 Fındıklı - İstanbul) - 1970 - 15 TL.

Mehmed Selim Karaca'nın 3 kitabı :

SEVMEK — Şiirler - 1962 İst. 250 Krş.

İZAHLI EDEBİ SANATLAR ANTOLOJİSİ — 1966 İst. 10 TL.

GÖNÜLLER DOLUSU — Şiirler - 1970 İst. 10 TL.

(İsteme adresi: P. K. 17 Fatih)

LİMAN KUŞUM — Ali Nadir Uçan - Şiirler - 1969 İzmir - 350 Krş. (İsteme adresi: P. K. 41 Güzelyah - İzmir)

**Hayatınızın
her devresinde
huzur
ve güven**

içinde
olabilmeniz için...

tasarruflarınızı

AKBANK ta
toplayınız.

AĞIT

Şiirler
Celâl ÇUMRALI
5 Lira

32'nci yılında:

Çıkmadık Açık Alınla...

Avni Özlüce

Doğal hukuka inanmak gerilerde, cici demokrasinin koşullandırıldığı biçimsel hukuk elde.

And içmişlerdir de...

Öğreti de bulunmak savındadırlar, bilimi çıkara kıyarlar.

Eh yetiştirdikleri de...

Bozuk düzen koruyucularının palazlamasında yutturmacaya, savsaklamaya vardılar, demokrasiye yok.

Particidirler de...

Çalışır göründükleri imza kartonları, gel - git'lerledir. Devlet çıkarları mı? Özel çıkarlar ardında.

Yöneticidirler de...

Sözü boğuntuya getirmek, savsata dudaklara çıkan ayak oyunu, bilisizlikleri örtme aracıdır.

Sözcüdürler de...

İki yüzlülük, özel çıkar uğraşı baş taçlarıdır, erdemli yaşam mı? Olur mu öyle şey.

Tüccardırlar da...

Açık düşünce hayır, tutuculuğa evet. Çağ sorumluluğuna hayır, öte acunlara evet. İnsan onuruna hayır, baş almağa evet. Doğruluğa hayır, dalkavukluğa evet. Yurtseverliğe hayır, yozlaşmaya evet.

Dindardırlar da...

Tarihe, tarihsel gidişe, ekonomiye, sosyal dayanışmaya, toplumculuğa, devrimciliğe, aşamaya, sevgiye, ilgiye, yaratıcılığa, değere, gelişime, eğitime, müziğe, resime, yontuya, tüm sanatsal verilere, inanç için ölmeğe inanmazlar,

Yalana dolana, yaptım olduya,

Satılmışlığa, satın almağa,

Gizli pazarlığa, çıkarıcıları kollamaya, avantaya,

Demogojyeye, boğuntuya, küfre, safsataya,

Yasağa, baskıya, uyutuculuğa,

Dondurulmuş kalıplara, ard düşünceye, kurnazlığa, kuyuz kazmaya,

Biz adam olmayız, biz böyleyiz, bir ben mi kaldıma,

Vur patlasın çal oynasına, yan çizmeye, boş vermeğe inanırlar.

Atam! Atam! Sağladığın olanaklarla diplomalı aydınlardır da...

Desen : AHMET KÖKSAL

SEN GİDELİ

Tüm söylenenler yalan
Yalan kardeşliği insanların
Ulus birliği
Sınırsız hürriyet
Ölesiye barış dostluk yalan

Hâlâ mı hâlâ insan hakları
Türküsi eşitliğin
Yirminci yüzyılın şu kahrolası-
Geçti yarısı
Barışmadı dünyanın akla kararı

Düshlere yetmez oldu usumuz
Barış dedik
Gayri yeter dedik
Oldu yılan masah
Eksilmiyor sereserpe tasamız

Kör etti gözümüzü demokrasinin adı
Yine insanlar aç
Yine insanlar açık
Dönem o dönem
Yine bizler gazi bizler şehit

Tüm söylenenler yalan
Yalan kardeşliği insanlığın
Hürriyet yalan barış yalan
Bir aldatıştır gitmede
Yaşadığımız yalan

ÖZTÜRE

ÇELİŞİK İNSAN

ON KASIM

" Otuz iki yıl oldu ayrılığımız
Otuz iki bin yıl sürecek acım "

★

Fuat TEKÇE

Frenklerin "fantazi" dedikleri hayal-
de canlandırma gücü sınırlıdır. Kişinin
yaşantısına göre değişir...

Öyle bir insan düşünün ki, hiç uçağa
binmemiş olsun. Yolculukta güvenlik ve
rahatı sağlayan binlerce parçanın bir an-
da nasıl bozulabileceğini, ya da -sık sık
görüldüğü gibi- uçağın, kaçırıldığı kızgın
çöl ortasında nasıl aniden bir işkence o-
dası haline gelebileceğini pek hayalinde
canlandıramaz. Ama uçakla yolculuk yap-
mış olan bunu düşünür, dehşetini kavrar.

Uzağa gitmeğe lüzum yok! Gecenin
karanlığında, eli tabancalı zorba ile karşı-
laşanlar da can korkusunu bilirler. Onun
için, kendi başlarından geçeni hatırlatan
bir haber işittikleri zaman, çölün orta-
sındaki kader ortaklarına acımaları, on-
ları kaçıranlara da kızmaları doğaldır.

Nitekim, gazetelerde okumuştum. Yüz-
lerce sanık hakkında hüküm veren iki
Amerikalı yargıç, kendi arzularıyla bir
süre ceza evine girmişler de, sonradan,
tutukluların hayat şartları hakkında ko-
parttıkları kıyamet arşa çıkmış. Ama,
yoksulluk ve sefaletin suç ortağı olduğu-
nu anlamak için bu da marifet değil. Kük-
remek için ille de aslan kafesine mi gir-
mek lâzım ?

Sonra, her zorbalık kurbanına acıya-
cak mıyız yani? Nihayet, dünya böylele-
ri ile dolu. O zaman insan, ya hasta olur
ya da zirdeli. Bereket versin ki, hayal gü-
cümüz sınırlı. Üstelik, politik inancımız
da bize yardımcı. O halde? O haldesi şu:

İZMARİT

Ve güzler boyu sürünecek aşkımız
Hesap soracağız kendikendimize
Kim sildi mutluluğumuzu
Ayrılığı kim koydu sözlüklere,

Dönüp dönüp yoklayacağız eski mektupları
Anıların sığınağında akşamla sabahla
Gizli gizli titreyecek telleri içimizin
Hep o yarım şarkılarla.

Dolu gözlerle bakacağız
Eski gülen resimlere
Silkindikçe doğa öksüren zamanla
Acılarımızı toplamak düşecek bize.

Çıkamaz sokağında çaresizliğimizin
Sendeleyip duracağız
Ve güzler boyu
Güzler boyu sürünecek aşkımız.

Tahsin ŞENTÜRK

Bayrak üzgün, toprak üzgün, su üzgün...
Bir kör duman yürüyor ufuklardan bu sabah
Dört yerinde yurdumuzun, ışıklar kararıyor
Kan çöküyor gözüme... katlaşıyor elim
Şimdi zaman, gelip gelip On Kasım'da duruyor
Şimdi zaman, otuz iki yerimden vuruyor MUSTAFA KEMAL'im!

Topraklara, bereketsiz geliyor artık baharlar
Güneşimiz cami duvarlarında can çekiyor.
Görünmüyor prangaları ellerimizin...
Düzene küsüyor savaşçılar... madalyalar sökülüyor
En acısı, özgürlüğe silâhlar çekiliyor MUSTAFA KEMAL'im!
Meydanlara, gençliğin kanları dökülüyor.

Senden sonra durulmuş coşkunluğumuz MUSTAFA KEMAL'im!
Senden sonra, büyüdükçe büyümüş yoksulluğumuz...
Günden güne sivrilip, törpüleniyor şimdi içimizdeki
Ve yirminci asır en bozuk çarklarda eziliyor.
Kardeş kavgalarını doğuran soysuzların eyle
Uyarlığını, kallesçe kurşuna diziliyor.

Ölümsüz bir çağın sessizliği şimdi Anıt - Kabir'de...
Bir yay gibi geriliyor öksüzlüğüm... Neylersin
Çaresizlik ellerime ellerime sarılıyor
Yokluğunu söylemeye varmıyor dilim.
Zaman en koyu karanlığıyla hep On Kasım'da duruyor
Zaman şimdi otuz iki yerimden vuruyor MUSTAFA KEMAL'im!

Yüksel YAZICI

★ ★ ★

Yanağımıza bir fiske bile vurulmasın.
Karşıtımıza gelince, o da ölümlerden ö-
lüm beğensin!.

Örneğin, n'olmuş My-Lai köyündeki
insana? Katledilmiş... Niçin ölmüş Biaf-
ralı çocuklar? Açlıktan, hastalıktan... Ya
kimmiş o kaçırılan? Bizden değil canım,
Hıristiyandan... Peki ama, bütün bunlar
neden? Savaş var da, ondan! Nerede? Çok
uzaklarda, Asya'nın bir yerinde, kara Af-
rika'nın bilmem hangi ülkesinde, Ara-
bistan çöllerinde. Eh, o zaman bana ne?
Biri Asyalı, sarı. Öbürü Afrikalı, siyah.
Biri Musevi, biri de Arap...

Oysa, bilim ufukları uzaya doğru ge-
nişlerken, üzerinde yaşadığımız yeryüzün-
de ve yanbaşıımızdaki insanlara, eşyara-
tıklarımıza karşı bu kadar bilgisiz ve il-
gisiz kalamayız! Hele, toplu haberleşme
araçlarının küçülttüğü bir d ü n y a d a
hiç! Ama, kişisel hayat profilimizdeki çir-
kinlikleri kapatmak için ibadet etmek, sa-
daka vermek, kurban kesmek ya da çeş-
me, okul ve yurt yaptırmak gibi ne ka-
dar ruhi ve dünyevi kozmetik varsa, bun-
ların hepsini kullanırız da, çalmaması i-
çin düşküne hakkını vermez, öldürmeme-
si için cahilli eğitmez, bir de üstelik, za-

yıflar hak bildiklerini çaresizlik yüzünden
zorla elde etmeğe kalkınca kıyameti ko-
partırız!

Biz insanlar çelişiktir. Biraz palazla-
nınca çıktığımız kabuğu tanımaz, etlenip
butlanınca da, şimdiki varlığımızın du-
rekları olan geçmişin kenar mahalleleri-
ni hatırlamayız. Kafamızı, kalemimizi
kendimize göre egemenlik savaşının em-
rine veririz de, benimsediğimiz, yanlış
olduğumuz bir yönetimde aynı nedenle e-
gemenliklerini kaybedenleri görmemezlik-
ten geliriz.

Bu çelişik davranış, aslında, vicdanı-
mızın sesine karşı psikolojik bir zirhtir.
Bizi, bırakın çevremizi, önce kendi ind-
mizde yerin dibine batmaktan korur.

Ama, yanlış anlaşılmasın! Bizden, uy-
garlık ve insan hakları düşmanlarının
kurbanlarına karşı hiç bir işe yaramayan,
boş bir acıma hissi istenmiyor. Onlarla
gerçek bir dayanışma içinde olmamız bek-
leniyor. Bu dayanışma da, çıktıkları iz-
tirabı anlamamıza, dolayısıyla hayal gücü-
müzü çalıştırmamıza bağlı. Ama bu güç;
siyah, sarı, yoksul, zayıf ya da baskı al-
tında olmadığımız için işlemeyebilir. Var-
sın işlemesin, Gözümüz yok mu?

ALİŞKANLIK ve DAVRANIŞLAR

M. Ağah ÖNEN

DAVRANIŞLAR — TEPKİLER

Irak halkının davranış ve tepki alışkanlıkları, her halk gibi, iklim, çevre koşulları, sosyal yapı ve tarihi kalımlarıyla sıkıca bağlantılıdır. Dünyanın en eski uygarlıklarının kurulduğu ünlü Mezopotamya toprakları bugünkü Irak Cumhuriyetinin anavatanıdır. Fırat ve Dicle gibi iki büyük nehrin çağlardır akıp durduğu ve bereket yığıldığı bir tabiat hazinesi üzerinde birbiri ardınca kurulmuş devletler, ya birbirlerini yiyerek tarih sahnesinden silinip gitmişler; ya da büyük göçlerin, akımların zorunlu geçit ve durak noktası olarak sık sık değişik egemenlikler haline girmişlerdir. Irak'ın bugünkü kaderi de son yüzyıllık geçmişi ile sıkıca bağlantılıdır. Arap, Türk, Kürt unsurlarının karmaşığı gibi görünen ayrı cinsten yapısında bu tarih ve çevre kalıtısı izlerle birlikte iklimin zorladığı koşullar sosyal yapıyı çok yavaş değişen ve bütün unsurları birbirine benzeten bir nitelik yaratmıştır.

Sınırdan girdiğiniz anda pasaport polisi ve gümrük memurları, ilk temasınızda saygılı ve terbiyeli bir halkın temsilcisi olduklarını hemen belli eden davranışlarıyla sizde olumlu

bir etki bırakırlar. Osmanlı yönetiminde, 1920'de İngiliz mandasına geçmiş bu halkın kısa sürede İngilizlerin ne derece etkisinde kaldığını gösteren tipik örneklerle sık sık karşılaşılır. Krallığın devrildiği 1958 yılından sonra bile bu etkinin izleri sürüp gitmektedir. Irak'ta her çağın izlerinden belli ve keskin çizgiler her alanda kendini belli eder.

İNGİLİZCE MESELESİ

Irak'ta resmi görevlilerin büyük çoğunluğu İngilizce bilir. Halkın her beş kişisinden ikisinin sokak İngilizcesini konuşup anladığına her an tanık olabilirsiniz. Günlük konuşmalara girmiş pek çok İngilizce kelimeden en yerli olması gereken selâmlaşma sözlerinde bile İngilizce öteki dillerin yerini almıştır. "Hello! Hello!" ünlemi sokaktaki hamaldan bir bakanlıktaki genel müdüre dek herkesin ilk selâmlaşma sözüdür. 1970 yılı ortalarına dek Irak televizyonları günlük haber özetlerini bir kere de İngilizce olarak verirdi. Resmi ve özel hemen her bina veya dairede levhalardaki Arapça sözlerin altına İngilizce karşılıkları yazılıdır. Doktor tabelaları, eczane levhalarında yazılar, Arapça İngilizce karışıktır.

BELKİ/SİZ

BEKLE/SEN

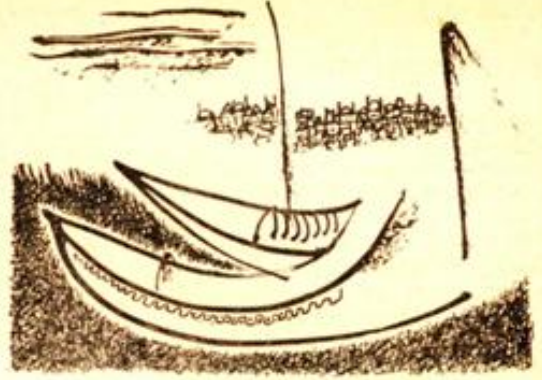
Vakit gözlerin ertesiydi
Çağrısız konuşturdum çıldırtan sevinmelerin
Boş bir kâğıttım doldurup süsledeğin çizgilerimi
Sana yazmazsam yazmazsam seni bil ki ölmüşümdür
Büyür ellerimde mutluluk ezgisi.

Yediveren çiçekler vardır bilir misin
Bilmeyecektim yediveren sevilere olacağını seslemesen
Bir ağız dolusu nefesini çalmasaydım
Kleopatrahı yellere esmezdi güneyden.

Bedişçil bir sarhoşlukta çevreleyen otuzsekiz yaşımı
Durumumu değiştiren senin kuş yüreğindin
Bu orman kokusu gözlerinin şavkıyla yazdığım içindir
Ve ondandır içimdeki ürperti.

Belki/siz bekle/sen ne yaparım
Dökerim başından aşağı bütün mavileri.

M. Sami AŞAR

Desen : METİN ELOĞLU

BİR DOSTLUĞUN ARALIĞINDAN

— Sadık Deniz'e —

Sen iyisin deniz
Deniz kıyısında başka bir deniz
Keşke ben de emekli olsam
Ben de Kalamış'ta, Adalar'da, Fener'de
Bütün o bayıldığım yerlerde
Yitirdiğim sevgiliyi arasam
Sonra da
Yaz babam yaz...

Sen iyisin deniz
Geç bakalım küreğe söyle
Ellerin nasır tutsun, yazan ellerin
Gözlerin deniz dolsun, ozan gözlerin
Çek Marmara'nın göğsüne doğru
Ve şiirini başka türlü söyle

Ben de İstanbuldaydım, esriktim
Ben de niceden bir deniz çocuğu
Bir gün mecnun gibi düştüm çöllere!

Mehmet SALİHOĞLU

Okur - yazarların çoğu adlarını İngiliz imlâsı ile yazırlar. Faturalar, makbuzlar, reçeteler Arapça ve İngilizce olmak üzere çift başlıklı ve çift dillidir. İlkokuldan başlayarak öğrenimde önemli bir yer alan yabancı dil olarak İngilizce, lisede daha da yoğunlaşır ve üniversitenin tıp, mühendislik gibi bazı fen kollarında öğrenim tüm İngilizce olarak yapılır. Yüksek öğrenim görmüş her Iraklı İngilizce konuşur, okur ve yazar.

İKİNCİ DİL : TÜRKÇE

Sokakta, radyo ve televizyonda hakim dil Arapça ise de her beş kişiden ikisinin İngilizce bildiği kadar her üç kişiden birinin Türkçe bildiğine inanabilirsiniz. Çünkü en akla gelmedik anda, bir kimsese Türkçe sorduğunuz bir soruya Türkçe cevap almanız sizi şaşırtmamalıdır. Yüzyıllarca süren Türk egemenliğinin bu ülkede bırak-

tığı kültür ve yönetim izleri yanında Irak'ın sayısız yerleşme noktasındaki yerli halkın ana dili Türkçedir. Kerkük, Telafer, Erbil, Hanakin, Tuz, Tuzhurmat, Mendeli, Altinköprü'de ve bunlara bağlı yüzlerce köyde Türkçe konuşulur. Üstelik konuşulan Irak Arapçasında yüzlerce Türkçe kelime yaşamakta ve kullanılmaktadır.

ASKERLİK İŞİ

Askerin giyim ve selâmları İngiliz askerinden ayırdedilmez. Arap devletlerinin en disiplinli olduğu söylenen Irak ordusunda düne kadar erlik görevi, aylık karşılığında yapılan bir devlet hizmetiydi. Irak'ta askerlik görevi, vatandaşlık görevleri arasına henüz girmişti. Asker, günlük görevi bitince geceleyin, evine - barkına çoluk çocuğu arasına dönen bir devlet memuru gibidir. İsrail (Sona 14. Sayfada)

MAVİ ATLAR

Bir sessizlik yürümüş sokaklara
Kesilmiş duvarları aşan gürültü
Minderde kurulmuş bir küçücük kedi
Kapatmış bir gizli el radyoyu ansızın

Uykulu düşlerin gerdiği bir ağdır
Kapanır şimdi ağırlaşan kirpiklere
Aşk bile uyanık tutamaz bizi
İstekle yenildik o yavaş geceye

Gömülür bütünümüz bilinmeze
Bir giz ülkesinde yabansı ve yalnız
Soylu bir kıpırtı belirir birden
O mavi atlardır dörtmala içimizde

RAYMOND SOUSTER
Türkçesi: Engin AŞKIN

Raymond Souster: 1921'de Toronto'da doğdu. Bankacılık eğitimi gören R. Souster, şimdi Toronto'da bir bankanın müdürlüğünü yapıyor. Yalnız şiir dalında yayın yapan "Contact" yayınevinin sahip ve yönetmeni olan şairin yayınlanan kitapları şunlardır: (The Colour of the Times), (Ten Elephants), (New Wave In Canada - Anthology).

SIMON'LA GARFUNKEL

Kıyılarından yağın yağın bir orduydum
Şarkıları sundu barış dedi önce
Sonra hakkım dedi yazgıları gösterdi
Bir ölmez otuydu uçsuz bucaksız
Bilinçle öğretilen gecelere ses verdi.

Bir tutam maviye dolanan büyüydü
Uyardı her yönünden dalgın suları
Uyardı kuytusunda o yalnız güncenin
Sevgiydi adı, çağrıldı öykülerden
Kuramlarla gönendi soluğunda gecenin.

Buzullar eridi bölümler arasında
Ayları yönlerden dönüştü en yüceye
Bir kıvançtı yarım, çoğalttı uykusunda
Olmuştu ilk sızıdan Simon'la Garfunkel
Kentlere yürüdü hep ışıktutkusunda.

Ulu kıldı anlamını yemekle değerini
Simon güldü birden sonra Garfunkel
Önder oldu dirence bütün ellerin
Bağımsızlık üzere, yurt üzere, gelecek üzere
Büyüttü savaşımı aydınlık günlerin.

Engin AŞKIN

GÖK ALTINDA

Haydin küçük karıncaları dünyanın
Yürüyün yoluna yoluna...
Ağzınızda başak çiçeği - ekin
Taşayın yarına yarına...

Haydin kanat çırpın kuşlarını
Konun dalına dalına...
Kanaadınızda bir dolu bahar
Uçun yarına yarına...

Haydin gülen çocuklarını
Vurun başına başına...
Elleriniz umut tufsağı - yaşamak
Koşun yarına yarına...

Tayyibe KARAGÖZ

Mitolojik Öykü

AMBROSIA
ve
NEKTAR

★

Nedim ORTA

Yoksul insanların düşünceleri beni alıp gidiyordu... Masamızın üzerinde kuş sütünden gayrisi vardı, neş'e yoremizde firdönüyor, caz kulaklarımızı dolduruyordu.

Mutlu insanlar mıydık? O an için belki... Üç arkadaş tedirginliğimizi unutup, karamsar düşüncelerimizden bir an için sıyrılmak, kendimizi biraz olsun mutlu sayabilmek için bu masayı kurmuştuk. Yalnızdık, üç arkadaş birbirimizden yalnız.

Kadehlerimizi doldurup kaldırdığımız zaman üç çift göz gülümsüyor, sonra bulanık bir suya düşen taş gibi, bakışlar görünmeden uzaklaşıyor, düşüncelerin derinliklerine dalıyordu.

Caz coşuyor, coşuyordu... Kulaklarım sağır, gözlerim dalgın. Yiten kadehteki beyaz sıvıya dalıp uzaklaşan bakışlarımı yoksul insanların düşüncelerinde buluyorum.

Didikliyolar, beni bu insanlara anlatıyorlardı. Ben yoktum, çöl akşamlarında çatlayıp ufalanan kayadım. Bu insanlar, her biri gözlerimde tanrılaşan çıplaktı. Sofralarında ambrosia bulunur, testileri nektar ile doludur...

Büyüyüp ağırlaşan elleri onların değil, gözleri üşenç insanlara yönelik değildi. Bu insanları dilime alıp

Desen : ATILIA ÖZER

savunuyorum. Onlar Zeus değil. Hades'e, yeraltındaki öteki dünyayı, Poseidon'a denizi verip kendilerine deruklardan yüce göğü taht olarak alıkoymuyorlar...

Öylesine bulanık bir düşünüyü içinde yüzüyordum. Gözlerim hep bir noktada duruyordu. Bu noktadan Hephaios çıkıyor, tanrılara Olimpos Dağı üzerinde saraylar kuruyordu...

Sonra yoksul insanları alıp bu saraylara oturtuyorum. Ölmezliği gözlerimde büyüyor, sofralarında Ambrosia'ya, testilerinde Nektar görüyorum.

Ambrosia : Tanrıların yiyeceği.

Nektar : Tanrıların içeceği.

Hephaios : (Vulcanus) Ateş tanrısı. Zeus ile Hera'nın oğlu. Efsaneye göre Zeus Athena'yı yaratınca Hera buna karşılık tek başına Hephaios'u doğurmuş.

Zeus : (Jupiter) Gökün tanrısı.

Hades : (Pluton) Yeraltının ve ölümlerin ilâhı. Zeus'un ikinci kardeşidir. Aynı zamanda zenginlik tanrısı, toprakta gizli değerli madenler yüzünden.

Poseidon : (Neptunus) Deniz tanrısı. Zeus'un kardeşidir. Önem bakımından Zeus'tan sonra gelirdi.

YENİGÜN

DEVRİMCİLERİN GÜNLÜK GAZETESİ
50'Yİ AŞKIN DEVRİMCİ YAZAR YENİGÜN'DE YAZIYOR
GENÇ DEVRİMCİLER YENİGÜN'DE SAYFALAR HAZIRLIYOR

- EDEBİYAT : Süreyya BERFE
- TİYATRO : S. Güney AKARSU
- SINEMA : Onat KUTLAR
- MİZAH : TAN ORAL G. GÜNER YAZGAN
- YAYIN DÜNYASI : E. YAZGAN
- TV, Resim, Heykel, Müzik, Opera, Bale, İçte ve dışta sanat hareketleri, Konuşmalar, Eleştiriler Tanıtımlar, Röpörtajlar.

SANATA HER GÜN TAM SAYFA AYIRAN GÜNLÜK TER GAZETE
YENİGÜN

Okuyunuz ★ Okutunuz ★ Abone olunuz ★ Abone bulunuz.

Fiyatı 25 Kuruş. Abone yıllık: 100.—, altı aylık: 50 lira.

Adres: Yenigün - Gazetesi, Rüzgârlı Sok. Ulus - ANKARA

İMGE ŞİİRİ

BİR VARİŞ TÜRKÜSÜ

Çölde, soluk dağlar arasında, çiğbıktartımız:
Eskj bir kabuktan zar zor çıkan fısıltılar.

ÖGLE

Kumıldadım mı güneşte?

GÖLGENİN TÜRKÜSÜ

Yanıbaşındayım şimdi.

TİTREK KAVAGIN TÜRKÜSÜ

Yaz beni tutuyor burda.

YOLLARIN TANRISI

Ben, öğlenin yabancı gezgini.

UYKU

Ses çıkarma, yaşayan çam!

AĞAÇLARIN TÜRKÜSÜ

İnanç kördür! Arılar çığk çığk!

Gonglar! Işıklı tıklım tıklım

Alyorum

Işığı, tutuyorum ışığı,

Işıklı yaşıyorum ben,

Burda birikmiş ve paramparça

Seni gözlemek, üstünde uyanmak.

Güney okuyucularına, Talât Sait Halman'ın "İmge Şiiri" başlığıyla yayımlanış üzere hazırladığı kitaptan bir bölümü sunuyoruz.

Güneş,

Sırf görünürde değil, gerçekten de

Dupduru, apaçık, şimdi doğup koşuyor

Ruhun sonsuzluğuna, durup titriyor burda.

SOGUK ODA

Düş

duruyor

geceleyin

boyanmamış yerle

iskemlenin üstünde.

Köpek

ölü gibi uyuyor

hiç

kumldamayacak

ne tanrıya ne de yangına.

Ve

tavandan

karanlık büküyor

ağır bir alevi.

TÜRKÜ

Yürüyüp çıktığım yerde
bulmak için seni
yanan tarlaların
örtüsünde

saka kuşları
sıçrayıp duruyor
ayaklarımın ucunda
öfkesi papatyalar gibi
titreyip
bir yürek vuruşu gibi
havada
kayboluveriyorlar.

NISAN

Küçük keçi

yoluyor

taze otları yattığı yerde

bir karış sıçırıyor

havaya

dört ayak üstüne düşüyor.

Hiç titreme yok -

kaskatı

baharda, ciddi

yürüyüp gidiyor.

ÇİFTLİK AMBARININ ÇEVRESİ

Rüzgâr çıkıyor

sonra kayboluyor

aynada soluk gibi

tepeler arasında

ayaz var yalnız

yatıyor

taşlar altında

otlarda.

Uyuyan köpek

kıvranan çimlerin

düğümü oluyor.

Bahar

biraktı

bu çöpleri

ve çöp yilenleri

bulzar öldürsün diye

bu yaşlı adam

Cehennem korkusuyla

bumburuşuk,

dosdoğru

pihtılaşan soğuğa

kısa vahşi çiğbıktarla düşen çocuk.

Çeviren :

Talât Sait HALMAN

olan-biten

● Teknik nedenlerle matbaa değiştirmemiz yüzünden GÜ. NEY'in son üç sayısında aksamlar oldu. Şimdi yine HALK Matbaası'na dönmüş bulunuyoruz. Güney'inizi yeni atılımlarla ve yine aynı titizlikle, zamanında sizlere ulaştıracağız.

● Dördüncü yılıma girerken, 37'nci sayımızla Güldeste Şiir ekim� yayınına tamamlamış oldu. Bazı okurlarımız bunun nedenini soruyorlar bizden. 3'ncü yayın yılmıza girerken, Güldeste'yi bir yıl süre ile vereceğimizden söz etmiştik. 12 forma ile bir yılı tamamladığımızı belirtmek isteriz.

● Bu sayımızda, geçen ayın önemli olaylarından çoğuna değinemedik. İleride birer yazı konusu edebileceğimiz bu olayları şöylece sıralayabiliriz :

● 1970 Nobel Edebiyat Ödülü, Sovyet yazarı Aleksandr Soljenitsin'e verildi. Geçen yıl Sovyet Yazarlar Birliği'nden ihraç edilen, eserleri Rusya'da yasaklanan Soljenitsin, çağımızan Dostoyevski'si olarak tanınıyor..

● Geçen ay, bir roman ustası, Erich Maria Remarque öldü. Alman Edebiyatı'nın ölümsüz yazarlarından Remarque; bizde, öncelikle "Garp Cephesinde Yeni Birşey Yok" adlı yapıtıyla tanır..

● Yılmaz Güney'in, İkinci Adana Altın Koza Film Şenliği'nde birincilik alan UMUT adlı filmi, sansür kurulunca bütünü ile yasaklandı. Güney, bu akıl almaz tutum karşısında, Daniştay'a başvurdu.

● Güçlü sanatçı dostumuz CAHİT İRGAT, sayrılığını yenmiş ve Haydarpaşa Göğüs Cerrahisi Kliniğinden taburcu edilmiştir. Arkadaşımıza geçmiş olsun deriz.

● Yıllarca müzik yapmış olanların da katıldığı 700'ü aşkın aday arasından, Halim Uğurlu dostumuzun 5 yaşındaki oğlu Tuluy Uğurlu, Konservatuar'ın piyano bölümü sınavını başarı ile kazandı. Bu bölümün en küçük yaşta öğrencisi Uğurlu'yu, bu üstün başarısından dolayı kutlarız.

● İzlediğimiz sergilere, önümüzdeki sayımızdan itibaren daha geniş yer vereceğiz.

İst. Belediyesi Harbiye Şehir Galerisi bir törenle açıldı ve 35 sanatçının yapıtları ser-

Tuluy Uğurlu

gilendi. Ayın ilginç sergileri Uğur Üstünkaya'nın Taksim Galerisindeki gravür resim sergisi ile Hasan Kavruk'un Modern Mefruşat Galerisindeki sergisiydi. Hasan Kavruk, en genci 16 yıl önce yapılmış eski çalışmalarını, genel arzu üzerine sunmaktaydı. Naim Saltan ise, seramiklerini 26 ekimde Eskişehir Garanti Bankası Galerisinde sergiledi.

● Geçen ay içerisinde sanatçı dostlarımızdan Tarık Gürcan babasını, Naci Girginsoy ise annesini kaybetti. GÜNEY adına, Günekin ve GÜNEY ailelerine başsağlığı dileriz.

YEDİTEPE

DERGİSİ

ve

YAYINLARI

P. K. 77

İstanbul

" Bu yazın, genellikle Yugoslavya'da yaşayan ulus ile halklar yazınlarının ayrılmaz bir parçasıdır."
Oskar Daviço

YUGOSLAVYA'DA YERLİ TÜRK YAZINI

Hasan MERCAN

Yazımızın bu başlık altında olması, "Güney" okurlarınca tuhaf görülecek, belki de, Yerli Türk yazını yerine "Yugoslav Türkleri'nin yazını" dememizin daha yerinde olacağı ileri sürülecektir. Bu sorun, aydınlarımız arasında da boyuna tartışılmış ve en uygun terimin kullanılması için çaba harcanmıştır. İlk anlaşmada varılan sonuç: "Öylesi de doğru, böylesi de" olmuş, fakat yazının "seviye meselesi" gözönüne alınarak önerdiğim terimin uygun olduğu görünüşü ağır basmıştır. Bunun başlıca nedeni de, Anayasa'da "azınlık" kelimesi yerine "Halklar" kelimesinin kullanılmış olmasından ileri geliyor. Ve "azınlık" değil de "halk" olarak sayılan Yugoslav Türkleri'nin 25 yıl içinde kendine özgü olan, tanınan, başka başka dillere çevrilip selâmlanan yazını da sözü geçen terimin uygunluğu savını haklı ve yerinde kılıyor.

YAZIN 'IN BAŞLANGICI

23 aralık 1944'te, yurdumuzda henüz silâh sesleri duyulurken, Yugoslavya'da, daha doğrusu, Makedonya Sosyalist Cumhuriyeti'nin başkenti Üsküp'de ilk olarak 4 sayfalık 15 günde bir Türkçe dilinde çıkmaya başlayan "Birlik" gazetesi, Yugoslav Türkleri'nin ilk gazetesi, ilk alfabeti, kıvancı, direnci ve sevinci olmuştur. Aym gazete bugün haftada bir 12 sayfa olarak çıkmakta, Makedonya Sosyalist Birliği örgeni olarak da halkımızın gereksinmelerini gidermektedir. Bunları söylememin nedeni de şundan ibaret: Bu gazete, daha sonraları "Tefeyyüz" adlı ilk Türk ilkokulunun, "Detska Radost" (Çocuk Şenliği) yayınevi çerçevesinde "Sevinç", daha sonraları "Tomurcuk" aylık çocuk dergilerinin, aynı dergilerin yayınları altında okullarla ilgili tektür kitaplarının (200 kadar başlık), "Prosvetno Delo" (Eğitim Yapıdı) yayınevinde Türkçe okul kitaplarının, Kosova'da "Tan" adlı haftalık gazetesinin, Üsküp Radyo - Televizyon yayınları arasında Türkçe yayınlarının, toplum -

sanat dergisi "Sesler" in çıkmasını ve yaygınlaşmasına yardım etmiştir.

Konudan uzaklaşmıyalım, bir sözle "Birlik" gazetesi yerli Türk yazını'nın gelişmesine, hatta ünlü Yugoslav yazarı ve ozanı Oskar Daviço'nun dediği gibi, Yugoslav ulusu ile halkları yazını'nın ayrılmaz bir parçası haline gelmesine çok fazla etki yapmıştır. Gazete etrafında gazeteci olarak çalışanların çoğunun bugün ayrıca yayınlanmış okul, dil kitapları, şiir, öykü ve roman yapıtları var ve bu yazın'dan örnekler 25 yıllık bir dönem içerisinde Yugoslav'ya ulusu ve halkları dillerinden başka, komşu ülkelerde, örneğin Sovyetler Birliği'nde Rusçaya, Azerbaycan'da da Azerice'ye çevrilip yayımlanmıştır.

Günümüz Türkiye'sindeki şiir dünyası hâlâ sürdürülmeye çalışan Servet-i Fünûn akımı yanısıra Birinci Yeniler, İkinci Yeniler gibi kuşaklara nasıl ayrılmış, ayrı ayrı dönemler içerisinde nasıl gelişmiş bir durumdaysa, şu çeyrek yüzyılda Yu-

goslavya'daki Yerli Türk Yazını da kuşak kuşak gelişen, yazarlar ve ozanlar tarafından gerçekleştirilmiştir. Çocuk şiiri, öyküsü ve kimi fazla tutulmamış piyesler üzerinde ad yapan Mustafa Karahasan, Şükrü Ramo, Fahri Kaya, Enver Tuzcu gibiler, daha sonraları kendilerine pekalâ yön sağlayan Necati Zekeriya, İlhami Emin, Naim Şaban, Nusret Dişo Ülkü ve Nimetullah Hafız gibiler çocuk şiiri ve öyküsünden çok, yazını'mızı ayakta tutabilecek çeşitli türler üzerinde yapıtlar vermiş, aralarında Fahri Kaya ile Şükrü Ramo dahil olmakla birlikte İkinci Yeni'ler diyebileceğimiz bir aşamaya varabilmişlerdir. Gene de, çoğunlukla Necati Zekeriya, İlhami Emin ile Nusret Dişo Ülkü'yle yeni bir üslûba kavuştukça, ana ülkemizce de sempati kazanan Yerli Türk Yazını'na, bu yazının yazarı, Bayram İbrahim Rogovalı, Iskender Muzbeğ, Enver Baki gibi genç yazar ve ozanlar da sürekli uğraşlarıyla girebilmişlerdir.

Necati ZEKERİYA SUYUN BÜYÜSÜ

Onu tanımazdan, sevmezden önce onu bilmezdin suyun güzelliğini.
şimdi her ne vakit bir su görsem
ister duru, ister çamurlu
severim, sevinirim delicesine,
onu sevdiğim, sevebildiğim sürece
severdiğim ne kadar su varsa yeryüzünde.

İlhami EMİN

DAVULUN EN AĞIR VURUŞUYUM YALNIZLIKTAKI

davulun en ağır vuruşuyum yalnızlıkta
en derin ağlayışı susuz kalan bahırların
zurnanın def ile karışımım karanlıkta
içime çocukluktan dönen çanları koyunların

dedemin köyüne giden yolbaşı pınarlar ağlamada
oraoviça köyü mezarlığında kaldı korkularım
beni at üstünde koşturan adam gölgelerde
yalnızlıkta devleşen çocukluk anılarım

yarın günken gece olmayayım gizlenen ışıklarda
solgun güz güneşine özlemle olayım bakan
düşen yapraktır zaten beni sarsan düşlerimde
beklenmedik bir anda kuş evrenine ayak atan

BAŞKA BAŞKA DİLLERE ÇEVİRİLEN YAZIN'IMIZ

Yazını'mız, çoğunlukla çocuk yazını'mız, Makedonya, Sırp - Hırvatçaya, Slovenceye olduğu gibi, yurdumuzda yaşayan Macar, Romen ve Arnavut Halkları dillerine de ister derleme örnekleriyle, ister bütünüyle çevrilen yapıtlarla ön kazanmıştır. Bu ün, daha sonraları Necati Zekeriya'nın (yazarın geçen yıl "Varlık" in "Çocuk Klasikleri" serisi altında "Bizim Sokakın Çocukları" çocuk öyküleri kitabı çıktı) çocuk öyküleri Rusçadan başka "Güneşe Sevinç" (Güneşe Sevinçim) çocuk şiirleri kitabı Azericeye çevrilip Bakü'de yayımlanmıştır. Bugün Yugoslavya'da ne kadar çocuk öyküleri ve şiirleri antolojileri düzenleniyorsa, yerli yazını'mızdan örnekler alınmış, üzerinde de olumlu eleştiriler yapılmıştır.

Yerli yazını'mızın kimi yazar ve ozanları kendilerine özgü şiir ve öykülerini ana ülkenin birçok yazın dergilerinde de yayınlamışlardır ki, bu artık yazın'ın kendine göre bir denge bulduğuna en iyi kanıttır.

YAZARLARIMIZIN ÇEVİRİLERİ ANA ÜLKEDE

"Bir yazar veya bir ozan kendine özgü yapıtlarında rahat etmişse, çeviriyle de rahat rahat uğraşabilir" gibi sözleri söyleyen, adını şimdi hatırlamadığım bir eleştirmeni çok haklı buluyorum. Bu su götürmez gerçek dünya içerisinde yerli yazarlarımız da çaba harcamaktalar. Bu da, Yugoslav yazını'nın her türünden örneklerin yazarlarımız tarafından Türkçeye çevrilip bizde ve Türkiye'de yayınlanmasından ileri gelir sanırım. Bu işi ilkin "Varlık" ile "Çep Dergisi - Dünyaya Açılan Pencere" yapmış, daha sonraları "Yeni Dergi", "Türk Dili" vb. dergiler sürdürmüşlerdir. Bu gibi çevirilerde en fazla Nusret Dişo Ülkü, Necati Zekeriya ile İlhami Emin'in yapıtları ele alınmakta, sürekli olarak sürdürülmektedir.

Şükrü RAMO
ATESBÖCEĞİ

Sessiz dizgince uykumda beni
haydi sars al alı pullu Atesböceği
yakarken gözümde yıldız kandili
zehir kat busenden dökülen bala.

Hayali beynimden sökmek istiyen
virajlı yönere sokma fırtına
ok gibi göklerde yar bulutları
temizle kalbinden dert duygusunu.

Seni ben rüyamda defne dahıyla
yeller süslerim zambak sümbüle
Sibirya çölünde hüznle sanki
ısıtmak isterim berrak çehreni.

Sevgide iksirli ota benzemem
kayadan saldıran yılan değilim
hasretim istekle dolar gövdeme
ruhumda seninle çıkar şimşegim.

Çehrende yollarım sonsuz değildir
değildir dünyamda hülyalar reaksiz
gel ışık ızzıyla söndür derdimi
meşale ol beni de an hatıranda.

Sessiz dizgince uykumda beni
haydi sars al alı pullu Atesböceği
yakarken gözümde yıldız kandili
esra kat busenden dökülen bala.

Hasan MERCAN
(Anadolu'dan Yankılar'dan)

BİLSEN Kİ...

Sen sezsen şaşarsın
ağlarsın da belki
bilsen ki
rutubet fazla
çok fazla nem var deyü
buralarda
bu adsız bucaksız kucaklarda

Sen yanassan boğulursun
sıfırsın da belki
bilsen ki
sal sal geçerik Fırat'ı
semersiz sırtlar atı deyü
Bukadüzü'nde, kalırık oralarda
Elâzığ'da kalırık meselâ, ervah feryatlarında

Sen bilsen utanırsın
kaçarsın da belki
bilsen ki
anama Fatoş derler şunca yıl
Memo derler babama deyü
bu su altı tarlalarda
bu unutulmuş kağınlarda

Sen değsen yanarsın
kül olursun da belki
bilsen ki
şuncaz ışın Anadolu'mdur

karman çormandır aklı başı deyü
bu kurak masallarda
bu nağmesi tâ bende olan bağlamalarda

Sen yaşasan anlarsın
imrenirsin de belki
bilsen ki
bura olmak yakın köylüye
kurulmak bu sonsuz öyküye deyü
bu küçük Mezopotamya'da
bu sonsuz denen Toros dağlarında

Sen görsen yaşartırsın
çığlığa basarsın da belki
bilsen ki
kızamık derler ölmüşlüğüne çocuklarımızın
verem derler bolluğuna memelerimizin deyü
bu izsiz mezarlarda
bu su olmuş üzüm bağlarında

Sen içsen esrikleürsin
tutkunu olursun bu içkinin de belki
bilsen ki
şarabımız aşktan kalmadır
esriklik bir namus yamasıdır deyü
bu sazı - sözü içtenlik aşıklarda
bu telsiz bile yaşatan sazlarda

Sen beni görsen... göremezsin
görmezlikten gelirsin de belki
bilsen ki
havası namus suyu iş yaşamı ter olan köylüyüm
ancak bir avuç toprak için ölürüm deyü
bu her mevsimi cevher saltanatlarında
bu sırf benim için kurulan dünyada

ÇEVİRİ SORUNU VE ÖTESİ

Yugoslav yazın'ından Türki-
ye'de bol bol çeviriler yapılmış,
yayınlanmıştır. Ne güzel! İki ülkenin birbirine bağlanma-
sına yardım eden özelliklerden
biri de bu, gururlanmak, sevin-
mek gerekir. Nedir ki, birçok
yapıtları Türkçeye Almanca,
Fransızca, İngilizce çevirilerin-
den aktarılmış. Düşündürücü
bir özelliktir bu bana göre, çe-
virilerin özgünlüğünden yitiri-
şi yüzünden yayımcıların az ol-
sa bile bir çeşit sorumsuzluk-
larını da ortaya koyar. Sırp -
Hırvatça, Makedonca gibi dil-
lerdeki yapıtların yerli yazar-

larımızın çevirileriyle yayımlan-
ması, bana göre, çok daha doğ-
ru ve yerinde olur. Çünkü bu
arada çevirmenin her iki dili
(şu anda Türkçesi düzeltilen
de geçse fark etmez) yakından
tanımasıyla yapıtların özgün-
lüğünden yitirmemesine neden
olur. Ve böylece ana ülke ile
yerli yazınımız arasında sıkı bir
işbirliği meydana bulunmuş, kimi
nedircikler yüzünden bu alanda
beliriveren çekingenlik, küçüm-
seyiş gibi düşünceler bertaraf
edilebilir.

ROMAN VE OYUN TÜRLERİ

Yerli yazınımız, çoğunlukla
şir ve öykü gibi türlerde ün
almıştır. Ama bu arada, hele
bu son yıllarda roman ve oyun
türlerinin de gelişmekte oldu-
ğu göze çarpmaktadır. Koso-
va Muhtar Bölgesi Örgeni ola-
rak haftada bir çıkan "Tan"
gazetesinde genç ozanımız İskender Muzbeğ'in "Yanan Sev-
giler" romanı tefrika edilirken,
"Birlik" gazetesi de aynı gün-
lerde bu yazının yazarının "Yö-
rük Osman" adlı romanının
tefrikasına başladı. Bunlar ya-
kında yapıt olarak da yayımlan-
acaklardır. Roman türü biz-
de henüz bir bocalama sürecin-
deyse de ilerisi için parlak bir
geleceğe yol almaktadır.

Üsküp Türk - Arnavut Ti-
yatrosu'ndaki Türk Dramı yir-

mi yıldan bu yana sürekli ba-
şarılar sağlarken, bu yerli yaz-
ınımızda oyun türünün de geliş-
mesine başlıca neden olmuş-
tur. Mustafa Karahasan'la baş-
layan, bu yazının yazarıyla sür-
dürülen bu türle İlhâmî Emlin,
Şerafettin Nebi de uğraşmak-
ta, tiyatro, televizyon ve radyo
oyunları yazmaktadırlar. Bu
iki yazarın oyunları sahneye
başarı ile konulmuştur.

Şu anda, "Güney" okurları-
na Yerli Türk Yazınımızda en
çok ün alan şirimizden küçük

bir derleme sunarak, daha ya-
kından tanışmayı yeğ saydık.
Böyleyken bile yaptığım derle-
me kusursuz sayılamaz, zaten
derleme olsun, antolojiler olsun
kusursuz hazırlanmış değiller-
dir. Aslında derlemenin kusu-
ru öyküden, oyunlardan, eleş-
tiriden, denemeden, romandan
parçalar sunmadığımdan ileri
gelir. Her iki taraftan özür di-
lerim, çünkü bu arada sadece
şirimizden mütevazı bir örnek
sunmayı daha hayırlı ve yerin-
de buldum.

Bayram İbrahim ROGOVALI

DEVİRİM

Dipten başlamak temellerine
Darı serpmek karşıdaki aç kuşlara
Sonra adım adım ezmek eskiyi
Ortasında pazarın

Elele vermek bir sevgi istasyonunda
Aynı sokağa çıkmağın amaçlanmak
Sonra adım adım ezmek eskiyi
Dikerek üstünde yeniyi

Sonra içinde insanların birbirini taşıması
Aynı suya basmak ereğiyle
Kapsımını açmak iyiliğin
Herkesi herkese süreklilik

Devrim pek kar, bir yağmuru kovmak
Ve ipliylek yılanları duvarları
İndirmek güneşi ortasında göğün
Bütün sokakların üstüne

(Lütfen çevirin)

Nusret Dişo ÜLKÜ

AÇIK MEZARLAR

Gözlerine perde çektiler
İndi gözkapakları
Bileklerine kelepçe vurdular
Düştü tırnakları.

Ayaklarına zincir taktılar
Uyuşturdu parmakları
Vücutlarına su damlattılar
Geşedi kasları.

Alına kurşun sıktılar
Saydı yıldızları
Adını tarihe yazdılar
Açık kaldı mezarı.

Otuz Yıl Önceye GİDİŞ — DÖNÜŞ

Süeda TAMER

Kadın, elini çenesine dayamış, çorbasını içen adama bakıyordu. Bakmaktan çok birşeyler arıyor, birşeyler bulmaya çalışıyordu adamın yüzünde. İlk aşkın, ilk sevincin, ilk ıstırapın otuz yıl öncesine bakıyordu. "Nasıl sevmiştik bir-birimizi.." Diye düşündü. "Ben on beş, o da yirmi yaşlarında kadardık. Evliydi. Bir de kızı vardı.." Otuz yıl önceki gibi, gülüşlerin en tatlısı dalga dalga yayılıverirdi yüzüne.. "Kızımı seviyorum, ama seni kızım-dan da çok seviyorum.." demişti. Gülümsedi. "Heyecanın, tatlı düşlerin, çılgınlıkların kucaklaştığı o yaşlarda neyin önemi olabiliirdi.. Söylentilere kulaklarımız tıkalı, çevreyi hiç umursamadan, ileriye düşünmeden seviyorduk birbirimizi. Aynı geçen gecelerin acısı, gündüzün yanyanalığı, akşamları eve dönüşte duyulan hüznün, yarınların umuduyla eriyiveriyordu içimizde.." Gözleri, kaşının girdiği ağza takıldı ve ürperiverdi birden.. Kendisini ilk kez öpen ağızda bu. Gülümsedi yine.. O öpüşten sonra, e-lliye ağzını kapayıp sokakta öylece yürüyüşünü hatırladı. Sanki öpücüğün izini göreceklerdi...

Adam :
"Üşütmüşüm!" dedi, çorbasını içerken. "Dün gece buzlu rakıyı içmeseydim, bugün bo-

ğazım bu kadar yanmazdı.."

Kadın, otuz yıl önceki sevdiği yüze bakarak :

"İlaç alıyor musun?" diye sordu.

"Alıyorum.." Bir sürü ilaç isimleri arasında, kadın, yine kayıverdi otuz yıl önceye.. O yıl tifo salgını vardı. İğneyi bacağından yaptırmış, damara rastlamış olmalı ki, iki saat içinde bacağı katılaştı, yürümesi zorlaşmıştı. O'nunla aynı serviste çalışıyordu. İlgi almese belki şımarıyacak, yürümesi bu kadar zorlaşmıyacaktı. Akşam üzeri birlikte çıkmışlar, evlerine dönüyorlardı. Yağmurlu bir gündü, Yolda, elektrikler birden sönüvermiş, ortaklık kapkaranlık olmuştu. Sevmenin, sevilmenin, biraz da şımarıklığın etkisiyle koluna girmiş, sokulmuştu genç adama.. Ürpererek elini tutan genç adam :

"Kendi evimize gitmiş olsaydık şimdi.." demişti, titrek ve iç gıcıklayıcı bir sesle. "Seni divana uzatıp bacağına pansuman yapsaydım, sonra da çorbanı elimle içirseydim.." Kız daha da sokulacaktı ama, elektrikler yanıvermişti. Korkarak elini elinden çekişine ne güzel gülmüşlerdi, yanan ışığa kızarak, dopdolu, çocuksu bir gülüşle..

Çorbasını bitiren adam :
"Birşeyler daha yesene!.." de-

HEP AYNI ŞARKIDA KALDI SEVGİLER

Sen ilk gözağrım
Sen rüyalarımın ilk şehzadesi
Bugün gözlerim tüm gerçeklere açık
Kalbimde,
Eski bir sevdanın rüya dolu sesi...

Sen miydin uykularımı kaçıran?
Yanaklarımdaki yağmur denizi
Sen miydin?
Erik ağaçlarındaki çiçeklere nispet
Gecelerime yıldız serpen sen miydin?

Şimdi peri masallarının devlerine döndü
Rüyalarındaki şehzadeler.
Artık ne erik ağaçları
Ne yıldız dolu geceler,
Kalbimde kırık bir sevdanın izi
Hep aynı şarkıda kaldı sevgiler...

Piyale GÖNÜLTAŞ

di kadına.

Otuz yıl önceden birden dönüverdi kadın :

"İstemem, birşey yemem artık.." dedi.

Adam, garsona seslendi :
"Oğlum! Tavuk göğsü getir, üzerine dondurma koysunlar.."

"İstemem!" diye diretti kadın. "Sonra, benim de boğazım yanar, zaten biraz kırıklığım var..."

Garson, alışkanlıkla :
"Bir kazan dibi vereyim hanımefendi!" dedi.

"Peki, getirin.." Ne gereği vardı bunların. Birşeyler yenmese, düşünme fırsatı bulunmaz, konuşulur; konuşulurken de sevdiği yüzü sindire sindire seyredirdi. Bunu gereksiniyordu. Bunun için telefon etmişti ona, buluşmaları için. Özlemi tâ içinde hissetmek, eskiye dönmek kıssâ da olsa tatlı anılar içinde yitivermek, ne güzel şeydi...

Birer sigara yaktılar. Kızlarının resmini çıkardı adam. Kadın da oğullarının resmini

gösterdi ona. Demek, otuz yıl sonra bunlar konuşulurdu artık. Belki birkaç yıl sonra da romatizma ağrıları, kalp yetmezlikleri, perhizler konu edilecekti.. Sigarasından derin bir nefes çekip adama baktı, içtenlikle.. O anda, belki de kendine bakıyordu; on beş yaşını arıyordu bu yüzde. İçinden de. "Konuşmasa, hiç sesi çıkmasa da, ince çizgilerinde aradıklarımı buluversem, ferahlasam.." diyordu.

Eskilere döndü konuşmalar.. Serviste çalışan, kimisi hatırlanıp kimisi unutulmuş arkadaşları ve onların anılarına. Kendi yazılarından, çıkan kitaplarından da sözetti adam. Laf arasında "Çok unutkan oldum, zor hatırlıyorum.." demesi, içini titretti kadının. "Acaba?" diye düşündü; "Beni de mi? Tertemiz aşkımızı da mı unuttu?.." Dikkatle baktı sevdiği bu yüzdeki gözlerle.. Soran, arayan gözlerle.. Yine ürperdi tâ içinden.. Bomboştu bu gözler.. Karanlığa açılmış bir pencere gibiydi sanki.. Neden? Ama neden?..

"O mektubu bana keşke yazmasaydın!" dedi adam, içinden geçenleri anlarmışçasına.. "Senin arkandan çok üzüldüm. Yemedim, içmedim, uyumadan dolaşan ezgin bir varlık olmuştum, Seni özlüyor, seni yanımda istiyordum.. Resimlerimle birlikte gelen mektubun beni şaşkına çevirdi. Isyan ettim. Yazık, bu da değmezmiş.. dedim; cektığım, özlediğim, ezgin olduğum günlerime acıdım.." Acı acı güldü adam ve "Sonra da" dedi, "gittim, bir güzel karnımı doyurdum ve uyudum.."

Nedenlerini bilmeden kendisine isyan eden, suçlayan erkeğe, sevdiği yüze titreyerek bak-

Avni Cemal ENGÜLLÜ

DÜŞ DİYORLAR DÜŞ OLSUN

düşün gezerken ikimiz
ardımızdan gelen sesle hatırla
"derli toplu bir düştür gördüklerimiz"
bir sonuç muydu bilmem neye vardık eninde
yaşam artık iki büküm olmuştu
gözlerimiz önünde.

Suat AHMET

ANAM

Südüni emmekle seni emdiğim anam
karanlıklardan korkarım nedense
ama gözlerimin karanlığından asla
hatırlıyorum seni kalbimde kalan yaşla
südüniün beyazlığıyla toprağa karışan anam.

Nimetullah HAFIZ

BELGRAT YIRLARIMDAN

Bir uzun yolculuk bekliyordum
Düşlerimde
Gerçeğimde

Bir uzun yolculuk bekliyordum
Yolculukta
Trenim sende kırıldı

İskender MUZBEG

SOLUĞUM VAR EVİMİN BAHÇESİNDE

Evimin bahçesi bir isteğimdür
Bir şiiridir yeni yazılan
Bunlardan yaşarım bense
Soluğum var evimin bahçesinde

GEBE SULAR VE ÇOCUKLAR İÇİN

güneşli yere indireceğim bu akşam
bıçaklar davul dövüyor ve tırtıyor parmaklarım
bir yükselsecek sular saniyeler tamam
usum cephanelik: tüfenk ve umut
ve gövdem sarmaşık bir kavgadır artık
-bu yüzden helâl edilmelidir haklar-
sancı bir sabaha karşı koşup patlayan
acılı bir soluk
yada mayınlı bir şiir
belki de makineli tüfekdir kimbilir?

★

dönmek: gün kahr yumruğunu vurmada ölüm
yer yataklarından demir alırken sular
narların ısıdığı soluk mevsimlerde
-zehir zakkum yükleriyle-
ve küçücük öksürüklü ciğerleriyle
çiçekler veren
sıcak fidanlar için.

dönmek: ey benim
kavgayı ve barışı bir kızamık şekeri kadar
seven yüreğim.

-hayır bir kapıdır gece
üstümüze zincir zincir vurulup
çözülür kurşunlarıyla isyanın

ve çözülür bir sabah acı zeytin gözlüm
gözlüğün pınarlarından
bir mahpusluk türküsü gibi bahar

-bir kara somundur boynumuzu eğen
ve bu sebepten
hüzünlü bir resim gibidir çocuklar.

★

güneşi yere indireceğim bu akşam
toprağa tutsak sevdalı yarı
hani o süngü parıltısında jandarmanın
çocuklarımızın ekmeği.

A. BENDERLİOĞLU

Büyük ATA'nın 32. ölüm yılında, yine
ölümsüz sanatçılarımızdan Orhan Veli
KANIK'ın, ölümünden bir hafta önce
yazdığı ve hiç bir yerde yayımlanmamış
bir yazısını sunuyoruz. (*)

ATATÜRK'ÜN ADI

Geçen günlerde, Cumhuriyet Bayramı dolayısıyla, Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ü andık. Bu ayın 10'unda da ölümünün yıldönümü dolayısıyla anacağız. Büyük nutuklar çekeceğiz: "Sen ölmedin, Atatürk!" diyeceğiz.. "Kalbimizdesin!" diyeceğiz.. "Yolunda yürüyoruz!" diyeceğiz.

Her halde Atatürk'ten bugüne ne kaldığını düşünmiyeceğiz. Orada düşünmiyeceğiz ya; şurada iki satır olsun düşünelim :

Atatürk sadece bu yurdun kurtarıcısı değildi. Milleti, çağdaş medeniyetler, batıl medeniyetler seviyesine ulaştırmak isteyen bir devrimci idi. En belli başlı işlerinden olan dil devrimi ile din devrimi de bu amaçla girişilmiş hareketlerdendi. Onun başladığı işi biz tamamlayacağız. İşte tamamlıyoruz :

İlk iş olarak arapça ezan, ondan sonra radyoda kur'an, okullarda din dersi, yeni yapılan camiler, okul kitaplarından çıkarılan türkçe terimler yerine arapça, İmam - Hatip kursları, İlahiyat fakülteleri, Hac seferleri, din dergileri bolluğu.. En sonunda da, bütün bunlar yetmiyormuş gibi, Atatürk'ün ve devrimlerinin aleyhinde bir sürü yazı yazmış olanları yeniden öğretmenliklere tayinler...

Hâlâ nasıl anıyoruz Atatürk'ün adını? Utanmıyor muyuz?

O. V. K.

(*) M. Eloğlu'dan alınmıştır.

tı kadın. Korkunç dalgalar arasında vapura bindirilmesini, babasının kızgın yüzünü; vapura, babasıyla konuşmaya gelen sevdiği adamın sesini, babasının bağrıışlarını kilitli kamara kapısının arkasından nasıl dinlediğini, sonra da gözyaşlarıyla ıslanmış yastığında uyuyakaldığını, amcasının yanında geçirdiği günleri, on beş yaşın olamazlıklarını, korkularını, kendisine zorla yazdırılan o mektubu, kendisinden gelen ve ağlayarak okuduğu kartı; hepsini, yüzyıllar süren saniyeler içinde düşündü. Gözleri buğulandı, yutkunmak için

çalabaladı. Kupkuru boğazından çıkan hırıltılı bir sesle :

"Zorla yazdırıldılar o mektubu bana," diyebilirdi. Sonra da, sindirim yoluyla yok edilen o tertemiz, o pırıl pırıl ilk aşkının arkasından bakakaldı. "Keşke görmeseydim, çağırmasaydım onu; düşümdeki sevgiliyi yıkmasaydım da mutlu olsaydım o anılarımla..." diye üzüldü, üzüldü...

"Seni geri istemiyorum! Hem sen gelsen de, eski beni! bulamazsın artık. Gurur duyduğum, değer verdiğim ve yıllarca sakladığım aşkı, anılarımı aramak, görmek istemiştım yü-

zünde.. Hepsi bu kadardı!.." diye bağırarak istedi. Yapmadı, yapmadı bunu.. Kendi kendine saygısızlık etmekten korktu..

Ayrılma saati gelmişti, Köşe başında, aranmanın zevkini çıkarıncasına :

"Ara beni, ara sıra!" dedi adam. "Sevinirim.."

"Olur, ararım tabii!" derken, acı acı güldü kadın. Bir daha aramayacağını biliyordu. Hem, aradığını bulmuştu artık. Her şeyin hayırsız, heyecansız, yaşlanmış aşkını görüvermişti...

Merdivenleri çıkarken yorgundu. "Otuz yıl önceye gidip dönüş kolay değil." diye düşündü. Masasının başına geçince, bir mutluluk doldu içine.. Yaşlı bir mutluluk...

Sevdiği adamın otuz yıl önce söylediği mısralar, otuz yıl önceki heyecanlı sesiyle geldi kulaklarına :

"Sen bir ak saçlı aşık, ben bir ihtiyar,
Gönlüm isteyince ey sevgili
yâr!
Gölgemin peşinde y ü r ü r
giderim..."
Güldü ve rahatlıkla işine
başladı.

YAZMASAK OLUR

siz harcayın
bizde para yok
alması olur

siz yiye için
bizde mide yok
yemesek olur

siz sevin
bizde gönül yok
sevmesek olur

siz gülün
biz ağlarız
gülmesek olur

siz alın hakkınızı
bizde hak yok
vazife var

siz yaşayın
biz ölelim
yaşamasak olur

biz ölelim
ölelim biz...

M. Niyazi BAYSAN

SONUNDA, SÖZCÜK YITIP GİDER

Resim yapmak
Kaleme yaslanmaktır konuşuncaya değil.
Ve bir şiir yaratmak -
Sözeğe mi yaslanmaktır çizinceye -
canlandırıcaya değil?

Ta ki eriyip yitsin;
Gözden uçup gitsin,
Ve sonunda görüntü, ya da düşünce doğar,
ya da sevgi vardır ortada.
Vardır; ama sözcük yitip gitmiştir.

Helen SINGER
Türkçesi : Vedat AÇIKALIN

BEHİÇ DUYGULU ile bir konuşma...

Halil BEYHANGİL

Edebiyata karşı ilgi sizde nasıl başladı? Teşvik gördünüz mü ?

— Bir pazar, eski evimizin on beş metre uzunluğunda, yedi - sekiz metre genişliğindeki çardağına, (eski yapı evlerde salon yerine çardak vardı.) tahtaların üzerine yüzükoyun uzanmış radyodaki müziği dinliyor ve bir arkadaşına mektup yazıyordum. On beş yaşlarındaydım galiba. Arkadaşım bu mektubu çok beğenmiş, bana yazar olmamı öğütledi. Bilmem bunun rolü oldu mu yazarlığı seçmemde. Birçok genç gibi o günlerde Amerika'ya kaçıp artist olmayı düşünüyordum. Aktörlükte kabiliyetim olmadığımı yıllar sonra anlıyacaktım. Tabii hemen yazarlığa başlamadım, Epeydir elime geçeni okuyor, kucak kucak da kitap alıyordum. Birkaç yıl daha geçince yazmaya başladım. Teşvik denebilirse bu var. Ailem teşvik şöyle dursun, roman okumama bile karşı bir ortam içindeydi. Geceleri yatağa yüzükoyun kapanır ve yorgan altında kitabın sayfalarını bazen parmağımla açarak gizli gizli okurdum. Kâğıdın sesi duyulacak diye de korkardım. Çevre, yazarlığı ciddiye alan bir çevre değildi. Bu yüzden a-

yıp bir şeymiş gibi sakladım yazarlığımı hep. Şimdi bile beni, oturduğum ilçede yazar olarak yirmi kişi ya tanır ya tanımaz. Yazarlığa önem vermeyen kişilerce tanınmayı istememişimdir hep. Bunu hâlâ titizlikle sürdürüyorum.

Hikâyelerinizi nasıl yazıyorsunuz? Hikâyenin düşünce halinde doğuşundan, kâğıt üzerinde son şekli alıncaya kadar geçirdiği safhalar.

— Hikâyeyi iki türlü yazırım. Bir konuyu, ya dörtbaşı bayındır yaşayış, ya da yıllarca yaşamaktan gelen bir doluş onu yazmaya iter beni. Bu tip konuları oturur bir çırpıda yazırım. Bazan da kendim ararım konuyu, dürtü beklemem. Bu hikâyeleri daha zor, daha uzun zamanda bölük bölük yazırım. Bazan aylar sürer bitiremem. Bu tip hikâyeleri bitirdiğimde daha sevinirim. Asıl yazarlık budur bence. Yazacağım diye oturmak ve yazmak. Kendiliğinden geleni beklemekle yazar olunmaz. Yazar, yazmayı alışkanlık haline getirmeli, kendisini yazmaya zorlamalıdır. Yazma alışkanlığı bu çalışma kazandırır yazara. Çoğunlukla bir olay, bir yaşantı dürter beni. Bir karşılaşma yıllar sonra, bir acı. O anki olay hikâye olabilecek özü, genişliği taşımayaabilir. Ben onu gerek daha önceki yaşantılarımla, gerek imge gücüyle geliştirir, genişletirim. Bazan bir konuyu aylarca düşünürüm, başı sonu belirir öyle otururum yazmaya. Bazan salt başı bellidir, nereye gideceği belli olmaz, yazarken bulurum sonu.

Bir oturuşta sonuçlandırdığım hikâyeler yanında, 3-4 kez yazdığım halde bir türlü beğenemediğim hikâyelerim olur. Yıllar sonra ya yeniden yazırım bu hikâyeleri, ya bırakırım büsbütün.

Yılda kaç hikâye yazıyorsunuz?

— Hedefim haftada bir hikâye yazmaktır. Her hafta iyi bir hikâye çıkarırsa bütün hafta hikâye düşünmekle olur. Bense iş hayatının tedirginliği içinde bazan aylarca hikâye düşünemem. Yılda beş altı hikâyeye düşüğüm olur. Günlük olaylar, huzursuzluk beni çok çabuk etkiler. O zaman kalem elime alamam. Yılda beş altı hikâyeye düşmek yazar için çok acıdır. Bu, ilgisizlikten, çevresizlikten, biraz da hikâyenin yazarı geçindirmemesinden geliyor. Dayanıklı olmak, ilgisizliğin, çevresizliğin üstüne çıkmak ve durmadan yazmak gerekiyor.

Hikâyeciliğimizin bugünkü durumu? Altın çağında mı? Bunalm çağında mı?

— Altın çağında tabii. Bir ara duraklar gibi olmuştu, gene hızlandı. Son yıllar

da hikâyecilerimiz dergilerde görünmekte, kitap çıkarmakta yarış halinde. Geçen yıl ne kadar çok ve önemli kitap çıktı. Gazetelerden bazıları edebiyat eki vermeye başladı. Edebiyat eski önemine yaklaşıyor bu yönden. Hikâye, düne göre daha iyi para getirmeye doğru gidiyor da diyebiliriz. Yayınevlerinin 1970 programı daha çok yerli yazarlara döndü. Hikâyeyi okura daha yaklaştırmak, hikâyeye okurunu arttırmak gerçekçi yazarlarımızın daha güçlenmesine, çoğalmasına bağlı biraz. Daha çok, okur yazar oranının yükselmesine devletin radyonun kitap propagandasına bağlı. Ama okur yazar oranının artması da devletin kitap propagandası yapması da düş şimdilik. Radyodan umutluyum. Hükümetlerin onunla uğraşması sona erer ve radyo özerkliğini koruyabilirse.

Hikâyenin altın çağı, hikâyecilerimizin umudundan doğmaktadır. Dünün umutsuz yazarı değildir hikâyeci. Toplumun değişmekte, kişilerin uyanmakta olduğunu görmektedir. Toplumda ileride olmak, ona gerekeni vermek için var gücüyle çalışmaktadır. Yazarlığı meslek haline, hele saygı duyulur meslek haline getirebilirsek başında bulunduğumuz altın çağın ortalarına gelebiliriz. Bu da böyle toplumlarda daha çok yazara düşmektedir. Her koyunun kendi bacağından asıldığı toplumda yazarı yazardan başka kim düşünebilir...

Bir kitabevi sahibisiniz. Aydınların ve halkın kitaba karşı gösterdiği ilgi ne merkezde? Eğer bir ilgisizlik varsa bunun sebebi sizce nedir?

— Aydın diye okumaları nitelediğiniz anlaşılıyor. Aslında siz de biliyorsunuz, nereden diploma almış olursa olsun, ileri toplumlar, okumayana aydın demez. Denmesi için neden de yoktur zaten. Çağın düşüncele, yayını ile bağımlı koparmış ya da hiç bağ kurmamış adama aydın değil, hayatını daha kolay kazanmak için diploma almış adam diyebiliriz. Her okur yazara kitap okutamazsınız. Bu bir alışkanlıktır. Bu alışkanlığı da pek az kimse kendi kendine edinir. Devletin, kurumların, yayınevlerinin bir okuma kampanyası açması, bunun ortamını yaratması gerekmektedir. Okumayana okumamanın eksikliğini duyurabilirsek, okur - yazar, okumaya başlar. Bizde bu ortam yok. Sözümlü ettiğimiz kurumların uyanmasını ve bu yola

Söyleşi

Hiç eskimez mi aklığın senin? Bitmez mi pencerelerin hiç?

Kargası bitmiş kasabalardan geliyorum: Seni betimliyorum bir güzel, her çıkmaz sokağın tabanında. Seni biriktiriyorum hep, yüreğimin bir kenarında. Tüm gemilerimi yaktım Tarık örneği. Süresiz sende kalmak diler yüreğim..

Gezmek gözlerinde sokak sokak ve seni bulamamak ne iyi. En soylu bir hüznün açıyor şimdi elimin saksısında. Yeni dikilmiş bir akşam gibiydi saçların, insan kokulu ay ışığı tellerinde. Günahı yoktu bacaklarının ılık, gözlerim olmasa.

Seni sevdiğimin resmini yapıyorum. Pembe bir yağmur yağıyor tualime, bir kısırak ıslanıyor ince, yetesi rüzgârlı. Bir birini arar ellerimiz iki kaçak, Aramızda kural devriyeleri.

Yaşamının nedeniydi bir yerde otuz altı numara ayakların.

Güngör ÖZMEN

AĞAÇLAR KALDI ORTADA

Açılır kapanır aydınlık
Rüzgâr esiyor bütün ağaçlarda
Dallar yapraklar kaçışır.

Kuşlar buldu sığınacak yer
Yine sen ötüşürler
Ağaçlar kaldı ortada.

Rauf AYBEY

girmesini beklemeden edebiyat severlerimiz, kitap severlerimiz, yazarlarımız da bu ortamın yaratılmasına büyük ölçüde yardımcı olabilirler.

İlgisizlikte iktisadi koşulların da rolü yadsınamaz. Geçim derdiyle huzursuz, tedirgin bir toplumun okuması, hele çok okuması güç. Geçim derdi, hayatını yazı dışında kazanan yazarı bile etkileyip onun verimini düşürüyor. Nedir ki kişilerin kazancı daha yükseldiğinde de kitap satışı artmıyor. Eğer bu artma kişinin gece gündüz para düşünmesiyle olmuşsa okumaya elbet zaman kalmaz. Kişilerin yarına güveni olmalı. Gerek ortamın, gerek hükümetlerin tedirgin edip durduğu yurttaş, kitaba hangi kafayla eğilecek? Demek her şeyden önce okumayı öne alan bir toplum yaratmak gerekiyor. Kitabın pahalı olduğundan yakını çoğu kişi. Oysa olmayacak yerlere daha büyük paraları harcarken pek yakmaz. Lüks tüketim araçlarına kadar herşeyi almaya kalkar da kitaba para artmasını beklerseniz elbet on liralık kitap gözünüzde büyür. Lüks araçlara karşı iştahımızı biraz frenlersek kitaba parayı kolayca buluruz. Kitap fiyatlarının yüksekliğinden, alamadığından yakının bir binbaşıya şöyle demiştim: "Kaç liralık evde oturuyorsunuz?" İlçenin en lüks dairelerinden birine en yüksek kirayı ödüyordu. "Bunun yarısı değerinde bir evde oturun kitaba kolayca para artar" dedim. Tabii bana kızdı. Çoğunluğun oturduğu vasat bir evi şımına yakıştıramıyordu. Okumamız biraz da gösteriş hastalığından kurtulmamıza bağlı.

Hikâyelerinizde topluma iletmek istediğiniz nedir?

— Yazarlıkta, belli bir fikri empoze etmekten, öğretici olmaktan yana değilim. Kişilerimin dünya görüşü hikâyelerimdedir. Onların acısı okura acı, sevinci sevinç veriyorsa gerçeği saptayabilmiş, okurla bağ kurmuş sayarım kendimi. Bence yazarın başarısı buradadır. Doğal olmak! Doğru yola, okur, okudukları üzerinde düşünerek varsın. Kişi olarak da, yazar olarak da erdemden, ezilenlerden yanayım. Tutumum hikâyelerime yansır. Bunu konferans haline getirmeyi düşünmem. Eğer farkında olmadan sivri çıkışlar yapmışsam o noktada başarısız sayarım kendimi. Çağımız insanının güvensizliği acı vermektedir kişiye. Yazara düşen, bu acıyı papazlığa kaçmadan sanat içinde duyurabilmektir. Bunu demekle yazara uysalığı sağık vermiyorum. Onun isyanı, başkaldırması çığırkanlık halini almamalı, sanatı içine gizlenmelidir diyorum.

Yazarın görevi nedir sizce? Özellikle geri kalmış toplumlarda.

— Yazarın görevi yazmaktır. Geri top-

MARİNETTİ'yi ANIMSAYARAK

erlik özgürlük kişilik
pazarının kapısı açılıyor
tüm albedar
töresel doğa sonsuzluğunu kanarada gideriyor
pazarda ucuzluk arayan
yoksul sayrılığını zengin dönekliliğince bilmeye uğraşıyor
yaşamın sonuna dek
olup - bulamadıklarını iğnenin deliğinden çözümlüyor
gizemleri türdeşlerine kasat bukağlıyor

b i l m e d e n t a t m a l ı o n u

önde	arkada
verileri	kanıtları
verileri	kanıtları
verileri	kanıtları
verileri	kanıtları
verileri	kanıtları

kuru toprak
kokusunca
gerilerinde düşlerin
ve belirgin yumuşak
yorulmamış sıcak kokusuyla
a n a d o l u
koşmalı törece
izlemeli
buğday - başak
buğday - başak
böölük durrr...
nasırların bitiminde
karınca kokusu

burnunda yorulmamışlığı yok görüntüsüyle
önünde verilerinin
kazançları savrulur
var göz var akçe
iyesince çağrılı v.s.

burnunda yorulmamışlığı yok görüntüsüyle
arkasında tüm kanıtlarının
kazançları savrulur
yok göz yok akçe
iyesince yadsınmalı v.s.

tümüyle bitirdiği
tarlasındaki ekmeğin
ılgın ılgın esen yellertinin
kokusuyla gardaş koku
önde arkada kendinde
kar yağarken savrulur
bitimsiz sevi çukuruna

ertuğrul oğuz

lumlarda da, ileri toplumlarda da değişmez bu. Ancak yazacağı şeyler değişebilir. Ezilen acılı bir toplumda yazar yelken yarışlarından, kokteyl partilerinden söz edebilir, okuru bunlara özendirir mi? Böyle yaparsa, bilinçli okurca tutulur mu? Sanmıyorum. Ama her yazarı belli şeyler yazmaya zorlamayacağımız, her yazarın aynı şeyleri yazmasını istiyemeyeceğimiz gibi, bizden farklı düşünen yazarı da küçümseyemeyiz. Bu haksızlık sökmek. Gerçek her yazar, okuruna ulaşır. Biz ne kadar gürlü etsek önleyemeyiz bunu.

Yazar yaşadığını, içinde bulunduğu çevreyi, iyi bildiği kişileri yazacaktır. Sait Faik'ten köy hikâyesi bekliyemeyeceğimiz gibi, Fakir Baykurt'tan da Sait Faik hikâyesi bekleyemeyiz. Yazarı bunun için suçlamak boyundan büyük söz etmektir. Köy çıkışlı yazar köyü verecek, şehir çıkışlı yazar köyü verecek demek değildir bu. Köy çıkışlı yazar şehirde yaşıyorsa şehir niye vermesin? Şehir çıkışlı yazar köyü incelemiş ve kişilerini iyi tanıyorsa, köyü, bir köy çıkışlı yazardan daha iyi de verebilir.

Önemli olan yazarın yaşaması, bilerek yazması. Sartre'in şu sözüne bağlanmadan yana değilim: Geri kalmış toplumlarda yazarın görevi öğretmenliktir. Hayır! Yazarın görevi her toplumda yazmak, yaşadığını yazmaktır. Silkelere, sarıya, eleştirir. Gücü ölçüsünde değer kazanır. Yazdıkları yurdunun gerçekleriyle çatışmıyorsa, kişilerinin yaşantısına uyuyorsa, saygımızı kazanır. Bu konuda katı, bağnaz değilim. Fikirlerime uysun uymasın başarılı her yazara saygı duyarım. Dostoyevski'yi tutucu, Sartre'i, Camus'yu burjuva bulanlar var bir yanda; I. Silone'u Malraux'u, Gorki'yi, Nazım Hikmet'i, Orhan Kemal'i, Sabahattin Ali'yi tehlikeli, yıkıcı bulanlar var öbür yanda. Elbet sağdan yana değilim. Ama soldan yana olmak gerçeklere göz yummak, değerleri alışıya etmek demek değildir. Dünya görüşümüze uymuyor diye büyük yazarları küçümseyemem. Yazar olarak herbiri bana ayrı şey öğretir. Bugüne kadar da kalıpların adamı olmayı düşünmedim. Yanıldığımı da sanmıyorum.

GÜNEŞE BAKMAK

Çirkindi yüzünüz oğul geşeye aptallığa benzerdi
Çıkarıp başımızı yanlışlığımızdan güneşe bakamadık
Bir şeylerin arasında durmadan tükendik
Korkunç nehirler gibiydik çoktık ama denizlere akamadık

Ha... desek gökler yürürdü sesimizle
Güneş yürürdü su yürürdü toprak yürürdü
Çağlar değişti her şey bir bilinmeze akıp gitti
Ve biz hâlâ yanlışlığımızdan çıkamadık.

Ali AYDIN

DEVELÜ OSMAN

Ne yağ kalmış hörgüçlerinde,
Ne de bir damla su.
Develü Osmanlar geçti çağımızdan alık alık.
Denizlere bakıp, "Tuzlu" dediler,
Irmaklara ise bulanık.

Hurmadan yağ, gül yaprağından su çıkacakmış,
Gülüyordu deveci başı, usaklar ise harap!
Yeni kaynaklar için sahraya koşan develeri,
Sürtüklüyordu imgelerindeki serap.

Ziya MISIRLI

BIRAK GİDEYİM

Yalvarırım bırak gideyim
Kalbimde bıçak
Bırak gideyim

Her şeye selâm söylersin
Çocuklara balonlara
Toprağa ve aşka

Bir denklem gibi çarpıyor yüzüme
Başımda uçuldayan rüzgâr
Yaşamalarda ayrılıklar

Bir ses versene bana
Mitinglerden kavgalardan uzak
Yağmur sonrası bereketlere

Hey be gözünü sevdiğim İzmir
Yaşadığım öldüğüm İzmir

Yalvarırım bırak gideyim
Kalbimde bıçak
Bırak gideyim,

Elif Muzaffer ÖZOL

ALİŞKANLIK VE DAVRANIŞLAR

(5. sayfadan)

savaşından sonra konulan askerlik yükümlülüğü, bedel verilerek ödenen bir hizmet ölçüsünün üzerine henüz çıkmamıştır. Yeni askerlik yasası, üniversite çıkışlıları da er olarak askere alır. Bir doktor, bir mühendis ayda dört dinar aylıkla askerlik görevini yapmak zorundadır. Yeni yasa, eskiden üniversite çıkışlılara yedek subay olma hakkını da kaldırmıştır.

ÜÇ KELİME

Irak'ta günlük hayatın üç kelimesi ulusal bir sembol gibi her an, her yerde karşınıza çıkar: "Meyhalif, baçır, maku."

"Bu gün git, yarın gel." davranış, doğunun değişmez gibi görünen ortak kavramı olarak Irak'ta halk konuşmasındaki

"yarın" anlamına gelen "baçır" kelimesinde eş anlatımını bulmuştur. Irak'ta her şey, "yarın" a, sonraki güne kalabilir. Bu anlayış, insan gibi zamanı da en kötü biçimde değerlendiren "doğulu" nun değişmez hastalığıdır. Bir işi zamanında bitirme alışkanlığı nedense yaratılmamıştır.

İnsan kadar değerli olması gereken zaman kavramındaki bu boşlama, Irak'ta olayların doğuşu ve gelişimi karşısında gösterilen ve "zararı yok!" anlamına gelen "meyhalif" sözünde anlatımını bulur. Beklenmedik ve istenmedik bir durum yaratan olaya Iraklıların ilk tepkisi, "zararı yok" tur. Bu davranış, doğulu tevekkülünün, her şeyi olduğu gibi kabullenme ruh halinden geliyor. Çaresizliğin, güçsüzlüğün, ezilmişliğin çağlar boyu ruhlara sindirdiği bir yılgınlık, bir eli böğründe bu tek kelime bulur: "Meyhalif."

Irak'ta en çok duyacağımız

kelimelerden biri de "maku" dur. "Yok" anlamındaki bu söz, olumsuz bir davranışın, bir karşıkoymanın, bir tepkinin değil; olanaksızlığın, zavallılığın, kısıcası yokluğun kesin ve kısa ifadesidir.

YABANCIYA GÖSTERİLEN TEPKİ

Irak'ta halk genel olarak sabırlı, hoşgörülü, ağırbaşlı ve içtenlidir. Yabancıya, özellikle Türklere karşı içten bir yakınlık gösterir. Her yıl binlerce Türk hacısı gidip ve dönüşte Bağdat'tan geçer. Iraklılar pek çok vesile iletanmak fırsatı buldukları Türklere haç mevsiminde daha yakından tanışır. Bağdat'a geldiğimiz ilk aylarında otelde, sokakta, lokantada, çarşıda yabancı olduğumuzu anlayanlar sırasıyla "Çek misiniz? Bulgar mısınız? Rus musunuz? Fransız mısınız? sorularını diziverirlerdi. Hepsi "hayır" cevabını alınca,

kılık kıyafetimizden de Türk olacağımızı pek kestiremediklerinden "Türk'üz" sözünü duyunca şaşkınlıkla karışık bir sevinç ve heyecanla: "Hele bik! Ehlen ve sehlen!" i yapıştı-
verirlerdi. "Hele bik" halk dilinde seninle, senin yakınlığından dolayı iftihar ediyorum anlamında "ehlen bike" nin kısaltılmış şeklidir. Kısıcası hoş geldin, safa geldin, teşerrüf ettik anlamına gelen bir iltifatla karşılanmak Irak'ta pek olağandır.

LAF YİNE LAF

Sokakta iki Iraklının kavgaya ettigine raslamak pek güçtür. Kavgaya edecek deredece bozulmuş iki kişinin de birbirlerine saldırıp vurdukları pek görülmez. Ancak ağız dalaşı denilebilecek bir bağırışıp çığırışma, bir tartışma sürüp gider. Iraklı genel olarak kısa, kestirme konuşmaya alışmıştır. Uzun ve dolambaçlı konuşma ve sık sık

AMBULANS SERVİSİ

47 77 44

YAKININIZ - YAKINIMIZDIR

Hastalarınıza karşı sizin kadar hassasız.
Dr. Sedat Pınar'ın mesuliyetinde ilk yardım teçhizatlı
ÖZEL AMBULANS'larımız hizmetinizdedir.

Gülnece : 94

TUTKUMSUN

Sen, soluğuna dolamadığım
Zincirini kıramadığım
Tutkumsun..

Gün gelir de tükenirsem,
Kaç kendinden,
Sonumsun, sorumlusun..

Mürsel ÖZTÜRK

Bir sorumlumuz var

Tüm sanatçılarımız ve okurlarımız arasında ilginç olabileceğini umduğumuz bir soru sunuyoruz. Yanıtlarımızı ilgiyle bekler, 15 ARALIK 1970'e değin gelecekleri, geliş sırasına göre dergimizde duyuracağımızı özellikle belirtiriz.

Soru şu :

— Günümüz Türkiye'sini çağdaş ve evrensel denebilecek bir ortamda gereğince yansıtabileceklerine ya da yansıttıklarına inandığımız ozanlarımız, romancılarımız, öykücülerimiz, oyun yazarlarımız, ressamlarımız, yontucularımız, seramikçilerimiz, müzikçilerimiz, sahne sanatçılarımız kimlerdir sizce ?

NOT : Yanıtlarınızda seçiş nedenlerinizi de -uzunluk, kısalık gözetmeksizin, ayrıntılıca belirtilebilirsiniz.

MUTLULUK
DOLU
GÜNLER
SİZİN
OLSUN

Della Reklamçılık

**TÜRKİYE
HALK
BANKASI**

Bütün bankacılık hizmetleri için eminizde olan Türkiye HALK BANKASI, size daha iyi hizmet edebilmek için servislerini - İB M makinelerini ile teçhiz etmiştir. Çalışmalarımızda "Emniyet ve Sürat" parolamızdır.

Güney : 85

aynı noktaya dönüp tekrarlamak burad, bir konuşmanın belli başlı özelliğidir.

SOKAKTAKİ KADIN

Irak'ta kadına sokakta lâf atıldığına raslayamazsınız. Sokakta, geçen bir kadını sadece göz ucuyla, şöyle bir süzerler. Tersine kadınlar, ister çarşafı ister çarşafsız olsun sokakta, çarşı - pazarda, bir erkeğe diledikleri gibi bakarlar. Hani sanki bir kadına bakıyormuşcasına, bir erkeğe hiç çekinmeden uzun uzun bakar dururlar.

Sokakta kol kola yürüyen Iraklı bir karı - kocaya raslamak pek güçtür. Kadınlar çok kere çarşıya, sokağa yalnız çıkarlar. Geceliğinin üstüne çarşafını geçiren kadın, ayağı çorapsız, bir sıvıdık terlikle, dükkân dükkân dolaşır durur. Alışveriş sırasında önu boydan boya açılan çarşafının içinden gecelik giyimi, açık göğüsleri ve çıplak kollarıyla sererespe

alış - veriş ederler de kimse yadırgamaz. Yeter ki, tepesinden topuğuna uzanan kara çarşafı başında olsun.

KADINLAR BAYRAM NAMAZINDA

Karşıtlık ve çelişkilerle dolu Irak'ta kadınların bir kurban bayramı namazını erkeklerle aynı avluda, ayrı bir grup halinde katıldıklarını görünce epeyce şaşalamıştım. Namaz bittikten sonra erkek saflarının arasından çıplak ayaklarla ve önu ikide bir açılıp kapanan çarşaflarıyla geçip gittiklerini de görünce bağınazlıkla hoşgörürülüğün bu derece sarmaş dolaş oluşuna büsbütün şaşırıp kaldım. Üstelik bu olaya Hanefti Mezhebi'nin kurucusu İmam Azam'ın mezarının bulunduğu ve aynı adı taşıyan camide tanık olduğumdan şaşkınlığım iki kat arttı.

Gelecek yazı: Aşkanklık ve Davranışlar (2).

TÜRKİYE GARANTI BANKASI A.Ş.

KURULUŞU : 1946

Sermaye ve ihtiyatları yekünü :

50.000.000. — lira

YURT İÇİNDE 140 ŞUBE

TASARRUF MEVDUATINDA HARBIYE VE FENERBAHÇE'DE TAM KONFORLU APARTMAN DAİRELERİ VE ZENGİN PARA İKRAMİYELERİ

GARANTI BANKASI

bütün
tasarruflarınız
için

HER YERDE HER ZAMAN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI

GÜNEY, birinci cilt sayıları	12 TL.
GÜNEY, ikinci cilt sayıları	15 TL.
GÜNEY, üçüncü cilt sayıları	30 TL.
HÜZÜN ÇIKMAZI, şiirler — P. Gönültaş	4 TL.
NISAN YAĞMURU, şiirler — C. Arabacıoğlu	5 TL.
GÜLDESTE, antoloji — 12 forma ciltsiz	5 TL.

Basın 00101 - A. 20130

Güney : 97

İŞ BANKASI

Kültür Yayınları Sunar

ATATÜRK'TEN DÜŞÜNCELER	Prof. Enver Ziya Karal	TL. 10
ATATÜRK HAKKINDA HATIRALAR - BELGELER	Prof. Dr. Afet İnan	30
ATATÜRKÜN HATIRALARI	Falih Rıfka Atay	15
ATATÜRKLE BERABER	Aslan Tufan Yazman	20
ATATÜRK'TEN ANILAR	Kemal Arıburnu	25
TARİHTEN BUGÜNE	Prof. Dr. Afet İnan	20
ATATÜRK EVLERİ - MÜZELERİ	Mehmet Önder	20
TÜRKİYE TARİHİ	M. Philips Price	15
VATAN NASIL KURTARILDI	Hulki ve Tosun Saral	22,50
MODERN BİLİMİN TEMELLERİ	Fethi Yücel	7,50
YENİ ÇAĞIN EŞİĞİNDE	Suat Erginer	12,50
F. SCHILLER HAYATI - ESERLERİ	Ord. Prof. İ. Hikmet Ertaşlan	7,50
R. WAGNER HAYATI - ESERLERİ	Ord. Prof. İ. Hikmet Ertaşlan	10
F. LISZT HAYATI - ESERLERİ	Ord. Prof. İ. Hikmet Ertaşlan	10
BÜYÜK FİLOZOFLAR	Münir Yurkun	20
GÖÇ (I ve II)	G. Papini - F. Adil	20
HÜRRİYET GENE HÜRRİYET	Hasan Ali Yücel	60
ACILAR	İ. Alaettin Gövsa	7,50
YUNUS EMRE DİVANI	Burhan Toprak	20
MEVLÂNÂ - MESNEVİDEN HİKÂYESLER	Mehmet Önder	12
PROBLEMLİ ÇOCUKLAR (II. Baskı)	Cezmi Tahir Berkün	15
AVRUPANIN PORTRESİ	Salvador de Madariaga	12
TÜRKİYE'NİN SOSYAL KALKINMASINDA KADIN	Perihan Onay	15
EĞİTİM AMAÇLARI, ÇOCUKLARIMIZ VE BİZ	Cezmi Tahir Berkün	7,50
OSMANLI İMPARATORLUĞUNUN İKTİSADİ ŞARTLARI	Vedat Eldem	30
İSLAM FELSEFESİ	Hilmi Ziya Üken	25
TÜRKLER, MÜSLÜMANLAR VE ÖTEKİLER	Voltaire	12,50
TÜRK HALICILIĞI VE UŞAK HALILARI	Besim Atalay	70
T.C. ANAYASASI (3 Gilt)	Av. Kâzım Öztürk	150

Yakında çıkacak olan yayınlarımız:

DOSTLAR BENİ HATIRLASIN
BİLİMİN UZAK SINIRLARINDA
KİTAPIN EVRİMİ
BEKTAŞI DEDİKLERİ

DÜNYA SANAT TARİHİ

Aşk Veyselin bütün şürleri
Sebatî Ataman
Orhan Öcal
M. Eloğlu - O. Tansel
(Şiir diliyle Bektaşî fıkraları)
Adnan Turani

Genel Dağıtım: **Bateş Bayilik Teşkilâtı - Cağaloğlu İstanbul**

güney güney güney güney güney güney